

Oslo, 08.01.15

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0033 Oslo

Høringsuttalelse om forskrift om utdanningsstøtte i undervisningsåret 2015-2016

Aleneforeldreforeningen ønsker med dette å komme med innspill til forslag til endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte i skoleåret 2015-2016. Vårt utgangspunkt er at vi er opptatt av at alle barn skal ha mulighet til å få en videreutdanning, og at økonomi ikke skal være til hinder for å fullføre videregående skole. Vi vet at mange ungdommer dropper ut av videregående, og vi mener at forslag til endringer i forskriften som nå er foreslått, vil føre til at enda flere ikke fullfører videregående utdanning.

Det er spesielt hvilke inntekter som skal legges til grunn ved behovsprøving av utdanningsstøtte for elever i videregående skole, som vi mener vil bidra til flere drop-outs. Forslagene vil gjøre store endringer i hvem som er berettiget til grunnstipend, og vil frata nærmere 50 000 ungdommer inntil 2054,- kroner i måneden i utdanningsstønad. Og det er først og fremst barn av enslige forsørgere som vil miste stipendet, fordi forslagene innebærer at begge foreldrenes inntekt skal legges til grunn ved utmålingen av stipendet. Blant annet skal inntekt til foreldre som i dag ikke er pålagt å betale barnebidrag for sine barn fordi de ikke har såkalt bidragsevne, også skal være med i utmålingen. Vi vil vise dette gjennom et konkret eksempel. Bidragspliktig, dvs den av foreldrene som barnet ikke bor sammen med, tjener 270 000 kroner. Bidragsmottaker, eller den som barnet bor sammen med, har en inntekt på 230 000 kroner. Bidragspliktiges inntekt er i dette eksempelet så lav, at han ifølge barneloven er fritatt fra å betale bidrag dersom han har samvær med barnet. Men foreldrenes samlede inntekt er så høy, at barnet mister retten til grunnstipend. Eksempelet viser at forslaget er lite gjennomtenkt, og dessverre vil ramme en gruppe ungdommer som det er svært viktig å motivere til å gjennomføre videregående skole. Det er spesielt urimelig at inntekt som ikke representerer noen økonomiske forpliktelser skal legges til grunn.

I 2013, var det 38% av 16- og 17 åringene (dvs 24 000 av 64 000 16 åring, og 24 000 av 63 000 17 åring) som ikke bodde sammen med begge foreldrene. Forslaget innebærer at mange unge i lavinntektsfamilier ikke lenger vil ha rett til utdanningsstøtte.

Forskning fra Statistisk sentralbyrå (SSB), forteller at i 2011, lå 22 % av aleneforeldrefamiliene i Norge inntektsmessig under EUs fattigdomsgrense, det er en økning på 50% siden 2004. SSBs levekårsundersøkelse fra 2011, forteller at hele 54% av

aleneforeldre ikke klarer en uforutsett utgift på 10 000 kroner, 22% har ikke råd til en ukes ferie og 17% har ikke råd til å gå til tannlegen.

Aleneforeldre har en høyere andel med lav utdanning enn befolkningen generelt, og hele 43 prosent av aleneforeldre med lav utdanning var i 2011 i fattigdomsgruppen. Det å være "feilutdannet", eller dårlig utdannet, låser en ofte i fattigdomsfeller, og mangel på utdanning gjør det vanskelig å bedre den økonomiske situasjonen. Vi vet at fattigdom og lavinntekt ofte går i arv til neste generasjon, og at lav utdanning er en del av den sosiale arven. Det er derfor svært viktig å legge til rette for at barn og unge som vokser opp i disse familiene, får mulighet til å utdanne seg.

Barnebidraget er ment å dekke en del av utgiftene ved det å forsørge et barn. Det er naivt å tro at bidragspliktige vil bidra utover det som de formelt er pålagt å betale, og vi vet at mange mener at de allerede er pålagt altfor høye bidrag. Noen foreldre vil nok hjelpe barna økonomisk utover det de allerede er pålagt, men mange bidragsmottakere sliter med å få den andre av foreldrene til å betale det de allerede er pålagt gjennom bidragsreglene. De foreslåtte regelendringene, vil derfor også være grobunn for økte og skjerpede konflikter mellom foreldrene, og mellom foreldre og barn. Vi vet også at mange bidragsbetalere, selv har dårlig økonomi, spesielt om de har høy gjeld, som mange har. I det nye regelverket, foreslås det å ikke lenger legge alminnelig inntekt til grunn, men personinntekten, uten hensyn til gjeld og store utgifter som mange sliter med. Vi vet også at de som har lav inntekt, ofte har barn med personer med lav inntekt. Men når man legges disse inntektene sammen, så vil den totale økonomiske situasjonen se langt bedre ut enn den i virkeligheten er. Det er heller ikke tatt hensyn til at store grupper foreldre er fritatt for betaling av barnebidrag, eller betaler veldig lave bidrag. Dersom de foreslåtte endringene blir en realitet, veltes en enda større del av den økonomiske byrden over på den av foreldrene barnet bor hos, som igjen vil ramme barna.

De nye forslagene vil føre til vilkårlighet og tilfeldighet, da man ikke har noen sanksjoner som "tvinger" den av foreldrene som ikke bor sammen med barna, å bidra utover det de allerede er lovpålagt. Det vil føre til forskjellsbehandling av barn i økonomisk svake familier, og føre til at flere vil få problemer med å gjennomføre videregående utdanning. Vi mener at forslaget motarbeider lik rett til utdanning, og vil bidra til at flere dropper ut av videregående skole.

Det foreslås også å gjøre borteboerstipendet behovsprøvd. Dette mener vi er et dårlig forslag. Borteboerstipendet bidrar til at alle skal ha samme rett til utdanning, uavhengig av hvor i landet de bor, og bør av den grunn gjøres uavhengig av foreldreøkonomien.

Aleneforeldreforeningen støtter ikke forslaget fra Kunnskapsdepartementet om å legge begge foreldrenes inntekt til grunn der foreldrene ikke bor i sammen.

Med vennlig hilsen
For Aleneforeldreforeningen

Brit Karin Pedersen
Styreleder

Stig Rusten
Generalsekretær

Aleneforeldreforeningen
Baneveien 9
0682 OSLO

e.post: post@aleneforeldreforeningen.no
Tlf.administrasjon: 979 29 759

Web: www.aleneforeldreforeningen.no
Organisasjonsnr: 971 493 224
Bankkonto: 6082 05 00876